

ZÁMORSKÉ ÚZEMIA SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA

v minulosti a dnes

Zámorské územia Spojeného kráľovstva (United Kingdom Overseas territories, UKOT) sú územia, podliehajúce podľa jeho suverenity, ale väčšinou sa považujú bývalého britského impéria, ktoré buď nezískali nezávislosť alebo sa vzdali zostatku pod britským vplyvom. Násob zámorské územia platí od roku 2002, nahradili predtým názov britské závislé územia (British dependent territories), ktorý platí od roku 1982. Ešte predtým používali väčšinu týchto krajín ako korunu kolónie (Crown colonies) alebo kolónie. Zámorské územia nikdy neboli považované za súčasť územia súčasných Spojeného kráľovstva. Dnes má väčšina z nich samostatný štatút. Spojené kráľovstvo zabezpečuje ich obranu a zahraničné vzťahy. Kráľovná Alžbeta II. je hlavou zámorských území ako celku, nie však jednotlivého pre každé územie. Zastupuje ju obvykle guvernér.

Prvými kolóniami, resp. kolóniami závislými územiami, staly sa Anglicka, sa stali začiatkom 17. storočia osady v Severnej Amerike a obchodné stanice v Západnej Indii, vo Východnej Indii a v Afrike. V 18. storočí, už za čias Viliama Británie, k nim pribudli Gibertón, územia v Indii a Kanade, nesúce Malajský polostrov, Mys Dáňský náhorné, Cejlon, Malta, Austrália a Nový Zéland. V 19. storočí získala Spojené kráľovstvo pod svoj vplyv Adan, Hongkong, Súmský prístav, Cyprus, Nigéria, Egypt, Keňa, Uganda, Tanganika, Zanzibar a časť druhej juhovýchodnej republiky. Po 1. svetovej vojne to boli Nemecká východná Afrika, časť Kamerunu a Toga, Nemecká juhovýchodná Afrika, Mesopotámia, Palestína, nemecké tichomorské ostrovy a iné. To už je ale minulosť.

V súčasnosti spravuje Spojené kráľovstvo štrnásť zámorských území, sú to: Bermudy, Anguilla, Britské Panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy, Montserrat, Turks a Caicos, Falklandské ostrovy, Južná Georgia a Južné Sandwichove ostrovy, Britské antarktické územie, Britské indicko-oceánske územie, Pitcairnove ostrovy, Akrotiri a Dhekelia, Gibraltár, Svätá Helena s dependenciami (závislými územiami) Ascension a Tristan da Cunha. Všetky majú spoločnú – anglickú hymnu „God Save the Queen“ – „Boh ochraňuj kráľovnú“ a prvým, oficiálnym jazykom je pre všetky angličtina. Celkový počet ich obyvateľov je do 250 tisíc.

Bermudy (Bermuda) (obr. 1) sú stárie nepočítane kolonizované územie s rozlohou 53,3 km² apromerom Gullského priehla v severnom Atlantiku asi 1 100 km na východ od pobrežia USA. Tvorí ho 181 ostrovov, z ktorých je obývaných 20. Bermudy objavil roku 1505 španielsky moreplavec Juan de Bermudez, a tak máj meno po ňom. Roku 1609 tam strážnikom loď Sea Venture, ktorej vŕši admiral sir George Somers, čo sa stalo začiatkom ich osídlenia. Pôvodné meno mesta Saint George Angličania nahradili roku 1612 a je to najstaré nepretržite obývané anglické sídlo v Amerike. Od roku 1884 sa stali Bermudy samostatnou korunnou kolóniou. Majú 67 tisíc obyvateľov, čo je najväčšie mesto v zámorských území Spojeného kráľovstva. Na ostrovoch sú národné a letecké základne Spojeného kráľovstva (obr. 2) a USA. Súčasným hlavným mestom je Hamilton. Ekonomika ostrovov je postavená hlavne na príjmach z cestovníctva a na poštovníctve. Ročná výška HDP⁷ na obyvateľa 49 900 USD sú Bermudy na štvrtom mieste na svete. Majú guvernéra a vlastnú vládu (CSG⁷ 111, 112a, 114a, 127, 130, 145; obr. 3 – 8).

Obr. 2 Základňa RAE, Bermudy

Obr. 3, 4, 5 Lode v prístave Hamilton – Jachta – Maják

Obr. 6 Výročie prvej známky súostrovia Bermúd

Obr. 7 Sir George Somers a jeho loď Ventura

Obr. 8 Mapa súostrovia Bermúd

V každej oblasti je päť zámorských území Spojeného kráľovstva. Všetky majú guvernéra, menovaných kráľovnou, a súčinnosť správy. Obyvatelia

sú väčšinou potomkami bývalých otrokov, dovezených z Afriky – Afrokaribčania.

sú väčšinou potomkami bývalých otrokov, dovezených z Afriky – Afrokaribčania.

Obr. 10 Kryštof Kolumbus

Anguilla (Anguilla) (obr. 9) je nížinatý koralovo-vápencový ostrov s rozlohou 102 km² v súostroví Malých Antíl Karibského mora. Leží približne 250 km na východ od Portorika. Najvyšším bodom je Crocus Hill 65 m. Osídlený bol už 1 300 rokov pred našim letopočtom Indiánmi z Južnej Ameriky. Pre Európanov ho objavil počas svojej druhej plavby roku 1493 Kryštof Kolumbus (obr. 10), hoci tam vraj

